

CERETANIA

PERIODIC QUINZENAL
Defensor dels interessos
:: de CERDANYA ::

Preus de Subscripció. 8 pessetes l'any Trimestre, 2 pessetes Número solt: 40 cèntims

DE LA QUINZENA

Encara ens sembla oir els ologis que han fet aquest estiu del Parc Schierbeck els nostres volguts estiuejants i cada vegada els hem escoltat amb satisfacció; amb la satisfacció d'aquell que, després d'haver fet un treball, després d'haver portat a cap una bona obra, es dona compte que la opinió li alaba i que se'n mostra satisfeta i agraïda a l'ensem.

Es veritablement una bona nota per l'Ajuntament l'haver portat a cap l'arranjament d'aquell magnífic camp, ofrena de la Sra. Maria Schierbeck. Es un complement del nostre Estany el qual, amb la realització d'aquesta obra, ha vist eixamplar se el seu marc d'una manera força addient.

Però, si bé el parc fa goig, no podem dir-ho així dels camins que hi condueixen. De temps immemorial que aquests no s'han vist fer una reparació a consciència. S'han anat tapant quatre forats amb terres i altres materials, però, no s'ha renovat la grava que gairebé ha desaparegut totalment, fent que en dies de pluja els dits camins siguin uns fastigosos fangals que fan poc menys que impossible el pas per ells. Ara mateix, amb aquestes darreres pluges, estan transformats en una mena de camp llaurat on se us onfonzen els peus.

I bé: aquesta és una obra que no té espera i que cal posar en programa immediatament si no es vol que l'any vinent el Parc Schierbeck resti oblidat a l'altra banda de l'Estany on no serà possible arribar. I ja que s'ha de fer, cal pensar en fer-ho de la millor manera. Ben a tocar de la vila tenim proves

del resultat de l'enquitranat. Es clar que aquest necessita un bon lliit de grava, però amb una vegada resta resolt el problema per molts anys.

Cal que el nostre Ajuntament es dongui compte d'aquesta necessitat que no té espera. Ja que ens ha dotat d'un parc que és i serà encara més demà, l'admiració de tots, ha d'acompanyar-hi uns camins que s'hi adiguin, nets, ben afermats, sense pols; en una paraula que siguin com se'ls mereix una vila de l'importància de la nostra.

I no són solament aquests. Si bé tenim uns carrers ben asfaltats, en canvi tenim una sortida de la vila indecorosa. Es que fóra una despesa tan gran l'engravar i enquitrantar la carretera de sortida des del començament del carrer de la Revolució, fins a l'encreuament amb la carretera? Una lleugera reparació s'hi ha portat a cap; tan lleugera que a no trigar es trobarà en el mateix estat d'abans. Es el moment d'obrar i ara vé el temps de la crisi de treball. L'emprendre aquestes millores podria solucionar el problema de l'atur forçós de munió dels nostres obrers a l'hivernada. Aquestes reparacions no tenen més espera i cal posar mans a l'obra si no es vol que l'any vinent haguem d'avergonyir-nos davant dels nostres visitants.

Si fem propaganda, si procurem per tots els mitjans cridar cap a nosaltres els estrangers, és necessari que quan s'entornin no puguin servir de nosaltres i de la vila cap mala recordança.

C. B.

NOTICIARI

MILLORES A L'HOSPITAL. — S'han realitzat a l'Hospital de la Vila importants obres de millorament. Particularment el departament de dones ha estat renovat gairebé per complet.

Avui, el nostre Hospital, és un dels millors de Catalunya en la seva categoria, i és un orgull per Puigcerdà posseir-lo.

Hem de felicitar a la Junta Administradora d'aquest establiment benèfic per l'interés i l'encert amb que du a cap el seu deure.

EXCURSIO A TOULOUSE. — Amb motiu d'anar a jugar un partit a Toulouse el Puigcerdà F. C. contra l'equip del Centre Espanyol, s'ha organitzat una excursió col·lectiva en auto-car a aquella important vila.

Per a dita excursió s'ha senyalat el diumenge vinent, dia 8 i l'hora de sortida de Puigcerdà serà a les 4 del matí, i el retorn a la nit del mateix dia arribant a Puigcerdà a la matinada del dilluns.

El preu de l'auto-car per persona per als socis del Puigcerdà F. C. és de 15 pessetes; i per als no socis, 20 pessetes.

Els que vulguin inscriure's poden passar per la camiseria Rodriguez on se'ls facilitarà tota mena de detalls que puguin interessar.

NEIXEMENT. — L'esposa del nostre distingit amic senyor Josep M.ª Carreras, Na Dolors Puigdengolas, ha donat a llum un xamós nen.

Rebi el joye matrimoni la nostra més sincera enhorabona, que fem extensiva també al senyor Puigdengolas i a la seva esposa.

EXCURSIÓ A MALLORCA.—La Societat Choral «La Sardana» ha acordat tornar aquest any a Palma de Mallorca en pla d'excursió. Aquesta excursió tindrà lloc els dies 7, 8, 9 i 10 d'aquest mes, passant-se dos dies sencers a la bonica illa.

«La Sardana» ens prega l'inserció d'aquesta nova a fi de que arribi a coneixement de tots els vilatants, doncs, el seu desig és de que hi prengui part el major nombre d'excursionistes, tant si són de la societat com no, havent-se establert, per als no socis, el preu de 85 pessetes, en el que van compreses les despeses de viatges i manutenció.

Es una ocasió gens despreciable per a realitzar una bella sortida que difícilment pot tornar-se a presentar, ço que fa suposar que la llista dels participants s'allargarà depressa, arribant a formar una nombrosa caravana.

Tots els qui pugui interessar l'excursió poden passar a inscriure's a la consergeria del Casino Ceretà, dipositant la quantitat senyalada més amunt, fent-los-hi avinent que la llista d'inscripcions restarà tancada el dia 2 a la nit.

L'itinerari és el següent:

DIA 7.—A les 9 sortida en el tren per arribar a Barcelona a les 13. Dinar a les 17 i a les 19 s'embarcarà cap a Palma quina arribada tindrà lloc a les 7 del següent dia.

DIA 8.—Complet a Palma.

DIA 9.—A Palma fins a les 19, hora de embarcar novament cap a Barcelona

DIA 10.—A les 7 desembarc a Barcelona. A les 13 dinar i retorn cap a Puigcerdà a les 16 per arribar a les 21.

**HOTELLERIE
CERDANE**

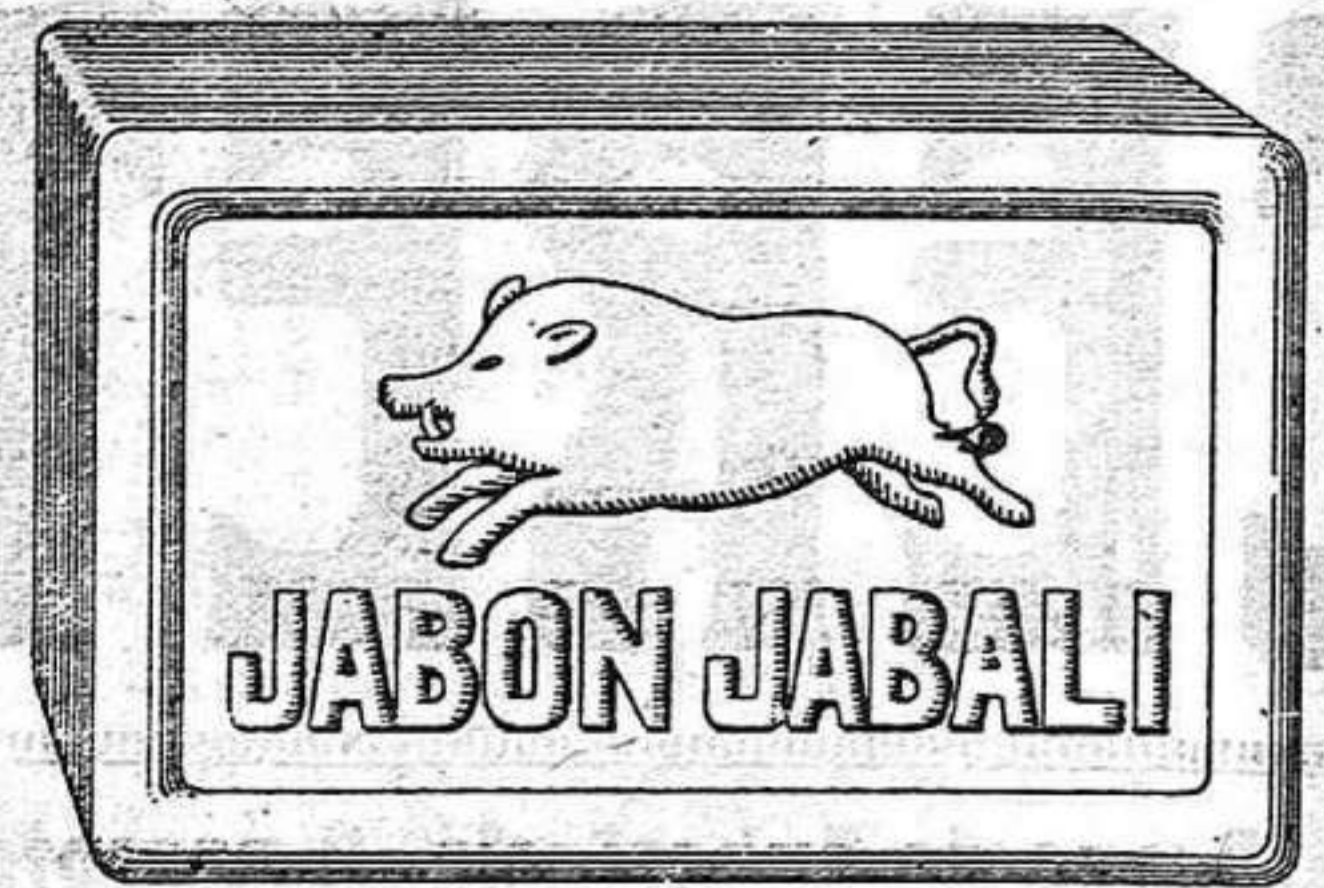
el màxim confort
dins d'un ambient

cerdà

**Vídua SALVAT
Bourg-Madame**

sabons
BARANGÉ

duren més
renten millor

FI DE TEMPORADA.—Ara si que podem dir que restem gairebé sols. Ben poques són les famílies d'estiu-jants que queden a la Vila i encara per pocs dies.

Cada jorn el tren marxa ple. Durant la quinzena que acabem han retornat a llurs habituals residències les famílies següents:

Josep Mestre, Joan Zaragoza, Joan Rosell, Sra. Bertran, Francesc Grau, M. Rodriguez, Francesc Guri, Bedós, Josep M.ª Font Aleu, Santiago Simón, Joaquim Sala, Josep M.ª Sagnier, Josep M.ª Sagnier (arquitecte), Tintoré, Gorina, Mesa de Asta, Felip Rodes, J. Trias, Sert, Paytubí, famílies Andreu, Santàmaria, Andrea, J. Esteve, J. Albalfull, M. Garcia Cambra, N. Escatllar, Antonio Sagnier, Ravaseda, F. Palomas, Cardelús, Rosa Moliner, F. Canals, J. Torres, M. Casanovas, Joan Camin, J. Casanelles, Degollada. Cesar Torres, Dr. Bufill, Buxareu, i altres que sentim no recordar.

A totes els desitgem un bon hivern boi desitjant l'any vinent tornar-los a tenir entre nosaltres.

ELS ROVELLONS.—Com cada any en aquesta temporada, són molts

els aficionants que s'escampen per les nostres muntanyes i boscos explorant-los minuciosament, a la recerca dels deliciosos rovellons. No és que enguany, per ara, poguem dir que són abundants, però, bon xic se n'han trobat i no hi ha dia que una o altra colla surti d'excursió amb l'esperança d'arribar a casa amb els cistells ben guarnits d'aquest excel·lent menjar.

“Ideal Fruit”

és el refresc inimitable que, apagant-vos la sed, satisfà plenament el vostre paladar

LA FESTA DE CAIXANS.—El passat dimecres era el dia dels Sants Metges, la tradicional i bonica festa del veí poblet de Caixans. Enguany el temps no ha permès que la munió de vilatans que hi anava sempre pogués anar-hi i prendre part a tant simpàtica festa. Tot el dimecres ploqué i el dijous també; així és que ben pocs foren els forasters que s'hi traslladaren. La festa, però, segons se'ns diu fou molt divertida i el jovent del poble hi disfrutà d'alló més.

**FABRICA DE BEGUES CARBONIQUES
GASEOSES - SIFONS**

FRANCESC DAFIS

ELABORACIO ACURADA amb maquinària moderna i productes de primera qualitat

DIPOSITARIA DE LA CERVESA “MORITZ”

FABRICA: Carrer de Florensa — DESPATX: Revolució, 27-Tel. 64
P U I G C E R D A

El pa de blat

Cal fer present que avui, tothom, en el nostre país, menja pa de blat.

Si reculem uns trenta anys, solament, el vint-i-cinc per cent escàs, podia donar-se el plaer de menjar pa blanc o de blat. I cinquanta anys enrera, el tant per cent d'afavorits amb el consum del pa de blat, era escassament el quinze i potser el deu.

Els potentats, els rics, els que guanyaven bon salari, consumien bon pa. Les classes obreres a ciutat menjaven un pa regular i els treballadors dels pobles i classes pageses s'alimentaven de pa moreno fabricat amb farines d'ordiós, barreja de blat i ordi, o de segolós, barreja de blat i sègol. Un pa d'un moreno ablavat i trencadís que el foc viu del forn deixava aplanat com una codina de riu.

Aquests cinquanta o seixanta anys no han passat pas en va. La misèria d'aquells passats anys del pa moreno de mal paladar, l'hem superat amb gran avantatge. Avui tots mengen el pa blanc de la fleca i gairebé del dia, qui ho vol. En les nostres terres, són comptadíssimes les persones que mengen pa moreno, no pas per necessitat.

La mateixa trajectòria del pa ha seguit la de la vianda. Abans no es gastava sinó en proporció ínfima; gairebé els consumidors de carn eren solament els malalts i algun ricatxo. Els sacrificis de xais i moltons solament es feien en grans diades religioses i familiars. Avui es mata, ade-

més de bèstia de llana, porc, vedella i aviram tots els dies, que adquireixen i consumeixen rics i treballadors.

Aquella rígida austeritat dels nostres avantpassats, s'ha extingit per a donar pas a una manera de viure més en consonància amb l'ambient, àvid de millores; més raonable per a l'alimentació humana; més modern i de més satisfacció pel desheretat que era l'auster forçós.

Així, evolucionant, s'ha donat un salt gegantí vers el millorament general del nostre poble, en el que a alimentació es refereix.

No estem satisfets, però. La nostra eterna insaciabilitat demana a grans crits, amenaça cada dia, exigeix amb cara ferrenya i endiablada, més millores, més benestar, més bon viure. Volem igualar-nos amb el més ben peixat, volem tots els goigs i alegries. Volem la igualtat amb els que en aquest món no els manca res i volem llençar fins l'estigma de pobre on ningú no se'n recordi més.

Reeixirem en el nostre intent? Arribarem a assolir la fita de les nostres ambicions, com hem aconseguit menjar pa blanc i bona vianda?

Sense por d'equivocar-nos gosaríem dir que no.

Totes les coses del món són limitades per una barrera, i la de les millores humanes no ha d'ésser pas una excepció.

Per a contestar amb fonament, tenim dades de les grans convulsions que han portat sempre pa negre i vianda escassa.

La gran guerra, portà pa negre com el carbó, una espantosa misèria de moltíssims comestibles de primera necessitat a totes les nacions belige-

rants, i greus sofriments i privacions, no solament a aquestes, sinó a les nacions que no hi prengueren part.

La Rússia soviètica, amb tota la seva enorme revolució a favor de les classes treballadores, i com a paga de la seva convulsió, després de quinze anys de proves executades de manera dictatorial (que vol dir suprimint l'oposició), no ha pogut pas arribar, ni de lluny, a aconseguir que els seus obrers s'alimentin i tinguin el benestar dels treballadors més mal peixats d'Espanya.

L'esperit de revolta, afeccionat a alguns dels nostres estaments obrers, pot fer fracassar el guany que avui disfruta usualment el treballador i classes desdinerades i desheretades de la societat, amb el pa i vianda que avui consum, per a retornar-los el pa moreno i a l'austeritat forçosa d'aquells temps.

Les revoltes són lloques de la fam, i no se'n perd mai cap poll; e contrari de l'adagi *polls i estudiants...*

Abans que els nostres estaments treballadors no es llancin a aventures per al millorament de la seva sort, cal que tinguin ben present això que hem assenyalat més amunt, que de les revoltes i convulsions el pa bo i la bona vianda en fugen ràpidament, són dues coses completament renyides, antagòniques, jamai poden ésser juntes.

Si la gran conquesta material de la humanitat que treballa en pau, ha estat la de fer allunyar o oblidar el pa negre i la mala vianda, procurem no alentir discòrdies, revoltes, ni convulsions, perquè ens poden prendre amb una gran facilitat el pa de blat que avui mengem.

CENTRE MERCANTIL ADMINISTRATIU

C. Espanya, 2 - 1.er ● JOSEP M. VILA ● PUIGCERDÀ

Tramitació i gestió d'assumptes amb relació al MUNICIPI, GENERALITAT i OFICINES DE L'ESTAT — OBRES PÚBLIQUES — RETIR OBRER — CONTRIBUCIONS — CERTIFICATS DE TOIES CLASSES — PASSAPORTS — TITOLS DE XOFERS — LLICENCIES DE CAÇA I PESCA — COBRAMENT DE CREDITS — ADMINISTRACIO I COMPRA VENDA DE FINQUES — ASSEGURANCES INCENDIS—ACCIDENTS — VIDA

Cerdanya, porta del Llenguadoc

De tothom és sabut que, políticament, Cerdanya ha estat dissortadíssima. El tractat dels Pirineus que permeté als Borbons de França i Espanya esmicolar Catalunya, feu passar pel bell mig d'aquesta comarca la ratlla franterera. La vila de Puigcerdà malgrat estar situada quasi al centre geogràfic de la Vall, ha quedat des d'aleshores a 300 metres de la frontera. De capital d'un històric comtat ha passat a ésser emplaçament d'una duana nacional més. Els cerdans de l'altre cantó, però, malgrat l'absorvent centralització francesa i, cal reconèixer-ho, l'esplèndida labor cultural de l'administració de l'Estat veí per assimilar la llengua, el pensar i sentir catalans mitjançant un pròdig escampament de magnífiques escoles per la Cerdanya francesa, continuen anomenant Puigcerdà «la Vila», com a manifestació potser subconscient d'un atàvic sentiment racial.

Aquesta malastrugança política ha donat, amb el temps i en un ordre turístic, conseqüències inesperades.

Els francesos, posseïdors d'una tècnica i tradició turístiques que a nosaltres fins fa poc ens mancava, veieren —modernament— la importància turística que tenia la seva Cerdanya. I avançant-se de molts anys a l'Estat Espanyol, lligaren aquesta comarca amb Perpinyà i per tant amb el Roselló, mitjançant un tren elèctric de via estreta. I al tren seguiren la construcció del Gran Hotel de Font-Romeu, i els també grans sanatoris de les Escaldes i Superbolquère, i d'una munió d'hotelets, pensions i xa-

lets per a estatges de temporada, al seu entorn.

Afortunadament per a nosaltres— posseïdors avui del Transpirenenc—, la tècnica emprada per a valorar turísticament la Cerdanya francesa com a estació climàtica, fou la que primava en aquells temps de les vaques grasses de la postguerra. Els hotels, xalets i altres instal·lacions, foren construïts més aviat luxosament i per a ús d'una clientela de turistes rics. (De 80 a 150 francs de pensió: de 12 mil a 30 mil francs per xalet i temporada.) Era una època en la qual encara era article de fe la idea que mitja Europa era milionària i tot turista un senyor que viatjava amb Hispano per amunt. Aquesta idea fou també la que malhauradament dominà la tasca del P. N. T. en els seus primers anys d'actuació; actuació, avui, rectificadament radicalment.

El cas és que gràcies a aquest error i a l'alt estandard de vida que es desenrotllà a França, ens trobem en el Pirineu Català en situació de competir avantajosament amb les estacions termals i climàtiques de l'altre cantó de la frontera. Les multituds turístiques d'avui dia—actualment ja són multituds—repugnen l'anada a aquests llocs de turisme especialitzats on es troben desplaçades en les seves habituds de burgesos assenyats i també inabastables a llur capacitat de despesa. Prefereixen les petites urbs turístiques on poden escollir hotels i diversions, i on es senten deslligades de certes traves socials i mundanes inherents a la vida en un balneari, es-

tació climàtica o altre centre de turisme especialitzat. Cal tenir present que en el fons de tot turista normal—defugim els esnobs per ésser excepció—cantia la satisfacció de l'escolar en vacances.

I el que ha acabat de decidir el turista en general, ha estat els nostres preus. La pensió en un hotel de primera categoria en el Pirineu Català—no parlem de «palaces»—costa quasi la meitat d'un altre hotel semblant d'Ax-les-Thermes o Vernet-les-Bains.

Es clar que hem de reconèixer que hi ha encara infinitat de llocs en el nostre Pirineu, en els quals hi ha moltes coses a fer quant a urbanisme organització i hoteleria. I molts d'altres en què tot està per fer. Però també n'hi ha on ja tenim una organització, uns hotels, i en els Ajuntaments de les capitals comarcals idees clares sobre una política urbanística orientada turísticament.

Per aquests motius, a Cerdanya, tot just desenvolupada seriosament una organització i propaganda turística, hom ha vist multiplicar els seus visitants. Els 14.480 turistes haguts els dos últims mesos de juny i juliol—d'aquests 2.896 continuant viatge directe a Barcelona—són una bona demostració i un bell començament. (Cal reconèixer, és clar, que la majoria de turistes que visiten Puigcerdà no hi fan estada: hi passen unes hores, un dia, fan compres, i retornen als llocs d'origen, Cerdanya francesa, Ariège, Conflent, etc.)

Hem dit començament, perquè per la seva situació, clima i paisatge, la Cerdanya nostra, per poc que es cuidi—turísticament parlant—és un focus d'atracció natural per a la gent del Migdia francès. Per alguna cosa és a la cruïlla dels camins que porten a l'Ariège, al Llenguadoc, Capsir, Conflent i Roselló, per alguna cosa és la porta de comunicació—potser massa oblidada—de la Catalunya estricta amb les comarques germanes de l'antiga Catalunya racial. Puigcerdà, Capital de Cerdanya, és a tres hores i mitja de ferrocarril elèctric de

Fruits d'or

Els millors fruits del país i exòtics

TELÈFON, 122

Plaça Cabrinetty, 3 - Servei a domicili

Tolosa de França, i a altres tres hores i mitja de Barcelona, la primera ciutat de la Mediterrània.

I poder ostentar una vall pirenenca de 1,200 metres d'altitud mitjana, amb un utilatge hotel·ler que Déu n'hi do i un bon servei de comunicacions que la posen a l'abast de les masses de les nostres ciutats industrials del litoral i també de les multituds radicades en el sobrepoblat Migdia francès, turísticament, és una cosa esplèndida.

L'esdevenidor turístic de Cerdanya com el de tota comarca fronterera, depèn en gran part de la comprensió i ajut governamentals. Si la ratlla fronterera es comprén com una barrera i no com una porta de comunicació, més val plegar el ram. El turisme, sigui de la classe que es vulgui, no tèn raó d'existir. No cal esmerçar esforços ni diners en iniciatives i propaganda.

La pràctica ens ha ensenyat que el nombre de turistes augmenta enormement en proporció directa de les facilitats donades per la policia i duana frontereres. En aquests moments en què gràcies a les gestions dels serveis de Turisme de la Generalitat s'obtingué de la Direcció general de Duanes i del Governador civil de Girona l'entrada lliure dels autos francesos fins a Puigcerdà i una ampla tolerància en la formalitat dels passaports, Cerdanya és materialment envaïda de francesos. Un exemple: el dia 20 d'agost, en el qual el programa de festes de Puigcerdà assenyala una *course de taureaux* «a muerte», entraren en aquella vila 412 autos francesos i per una sola estació la de Foix, es despatxaren 808 bitllets amb destinació a Puigcerdà. En total es pot calcular cap a més de 4.000 francesos que hi feren estada d'un dia, desbordant hotels, restaurants, fondes i pensions i acampant a l'entorn de l'Estany i Parc municipal, com si estiguessin a la platja de Castelldefels. I això en una vila ja doblada en el nombre dels seus habitants per l'afluència d'estiuejants, també en la major part francesos.

I no passà ni un sol incident! Malgrat l'excessiva —per alguns— tolerància, tornaren a sortir els 412 automòbils en el mateix dia. Ens equivoquem. Es perdé un automòbil. Era una parella—suposem—de nuvis que,

trobant-s'hi bé, pernoctà a Puigcerdà i sortí l'endemà tranquil·lament cap a França després de pagar els drets que la duana espanyola imposà al seu automòbil.

Aquests exemples ens diuen que el govern central hauria de concedir:

Supressió de passaport pels ciutadans francesos, substituint-lo per un visat consular gratuït —i també viceconsular i d'agent consular— posat al carnet d'identitat o qualsevol altre document personal. Una cosa semblant al tractat passat amb Portugal.

Lliure entrada gratuïta a tot auto francès que vulgui fer el circuit d'Andorra-Seu d'Urgell-Puigcerdà, amb sortida i entrada indistintament per Hospitalet-Andorra o per Bourg-Madame Puigcerdà. I naturalment, amb la prohibició d'endinsar-se cap a l'interior de Catalunya, la qual podria estampar-se a la guia provisional que els serviria de permís de circulació.

Aquest és un interessantíssim circuit turístic d'alta muntanya. És un dels més alts d'Europa. I no dubtem que aviat es convertiria en un dels més concorreguts. Pocs serien d'entre els milenars d'automobilistes del Migdia de França els que deixarien d'efectuar-lo periòdicament. Cent cinquanta quilòmetres de veritable alia muntanya, doblats amb l'atractiu de la vista a Andorra, Seu d'Urgell i Puigcerdà, és un plat prou temptador per a no tastar-lo.

Aquestes facilitats governamentals —principalment la dels passaports— no afavoririen pas solament Cerdanya i altres comarques frontereres. Catalunya en general en treuria el seu profit.

D'ençà de les prospeccions i converses hagudes en els medis turístics de Tolosa pels Serveis de Turisme de la Generalitat, una sola agència de viatges d'aquella ciutat trameta setmanalment a Barcelona dues, tres caravanes de turistes, que empren indistintament, i a voltes ensems, el Trauspirenenc i autocars propis. Unes vegades s'aprofita una festa entre setmana, altres el pont entre dues diades i sempre, simplement, el final de setmana de dissabte, diumenge i dilluns.

Aquestes caravanes entren a Catalunya per la frontera de Puigcerdà, desembarquen a Barcelona s'escam-

pen per Montserrat, Sitges, etc., i retornen a Tolosa per Port-Bou o el mateix Puigcerdà. Ens agradaria que algun economista calculés el benefici que deixaria a Catalunya aquest turisme quan estigués multiplicat per les facilitats fronteres que caldria donar. Principalment caldria tenir en compte que no hi ha un sol turista que resisteixi l'atractiu de comprar alguna cosa. És una veritable exportació dels nostres productes sense els mals de cap de transport, per sobre les prohibicions dels contingents i amb pagament immediat.

Cal convenir, però, que ara estem gaudint una època d'eufòria turística. Per això no fóra de més pensar que un dia o altre vindrà un cert desinflament. Doncs, en previsió dels temps que vindran, caldria que ens recordéssim que l'única clientela turística que ens pot quedar fidel és la del Migdia francès. Per la seva proximitat, per una comunitat de gustos, de menjar i també pel parentiu idiomàtic, aquell país —ric per excel·lència— hauria d'ésser el nostre camp de batalla turístic i la pedrera d'on extreure un corrent habitual de turistes.

MANUEL VESA

EL QUE ES MENJA A BARCELONA

Segons unes dades que podem considerar molt aproximades, a Barcelona el consum de carn anual ascendeix a 55 milions de quilos, a 198 milions el d'ous i a 480 milions de taronges.

Es de creure, sense cap mena de dubtes, que Barcelona és la ciutat espanyola que menja més, segons unes estadístiques facilitades per els serveis tècnics de l'Ajuntament de Barcelona.

Durant l'any es venen a Barcelona 15.753.053 quilos de peix o sigui un promig diari de 49.228 quilos.

Anualment es consumeixen 26.914.111 quilos de carn de bou, vaques i vedells. D'aquests últims, diàriament se'n sacrifiquen 394.

Segueixen en proporció, els moltons, cabrits i anyells 1.971 diaris, ovelles i cabres en un total 16.623.207 quilos.

El nombre de porcs que es sacrifiquen és de 97.525 equivalent a 11.150.000 quilos.

De carn de cavall, el consum ascendeix a 10.500 quilos.

CONEIXEMENTS PRACTICS

Com es rejuveneixen
els fruiters improductius

Qui té arbres fruiters, es troba sovint en el cas de comprovar que cert nombre d'aquests, ja sigui per haver envellit, ja per altres causes, no produeixen. Quan això esdevé, ¿què s'ha de fer? Arrancar-los o provar de rejuvenir-los.

Examinem els cassos que poden presentar-se:

Primer cas. — Arbre de molta força, amb brancatge vigorós en forma d'una mata compacte i irregular.

Quan això passa, s'ha de procedir suprimint totes les branques que es dirigeixen al centre de l'arbre i que priven que hi entri l'aire i la llum. Cal podar les branques laterals massa desenrotllades, deixant-les a mitja llargada; a l'ensens convé escapçar les puntes de les branques per aconseguir que l'arbre prengui una forma regular. Fet això, colgar al peu dels arbres i abans que treguin brotada i en una superfície d'uns 20 metres quadrats, 500 grams de clorur de potassa o 1 quilo de silvinita o 1 quilo de superfosfat o 2 quilos d'escòries.

Segon cas. — Arbre que ha estat mancat de tractaments i cura durant uns anys, cobertes les soques i branques de molsa i de líquens.

Cal en aquest cas, rascar amb un raspall de puntes de ferro la soca i les branques, i una volta netejat, polvoritzar-lo amb la preparació següent: 2 quilos de sulfat de coure i 3 quilos de calc fresca per 100 litres d'aigua.

Si fos un arbre dèbil, convindrà colgar al peu de la soca i abans de treure brotada, 700 grams de sulfat amònic.

Tercer cas. — Arbres clivellats o coberts de goma, la base dels quals es conserva encara sana.

Podar les branques més grosses, deixant-les a una llargada de 25 a 40 centímetres; netejar les llagues amb la podadora i empapar-les d'una solució de sulfat de ferro al 50 per 100. Deixar un brancatge més proporcional al seu vigor i posició, per a reconstituir les branques i, si és necessari, apuntalar-les. Colgar al peu de la soca 600 grams de nitrat de sosa abans d'arribar el mes d'abril.

Quart cas. — Arbre jove plantat a l'any darrer, que no ha tret brosta.

Reconèixer el nivell de l'empelt o el coll on neixen les arrels. Si ha quedat massa ensorrat, arrancar-lo i aixecar-lo. Si fou plantat degudament, pot ésser que la mena d'empelt no convingui a aquella terra. Hom podrà vigoritzar-lo

estenen al voltant de la soca i colgar-hi, abans d'arribar el mes d'abril i en un perímetre de 4 metres quadrats, la fórmula d'adobs que segueix:

250 grams de sulfat amònic; 100 grams de clorur de potassa; 400 grams de superfosfat.

Convé recordar que els adobs azotats, com el sulfat amònic, que comunica vigor i força a la brotada i els adobs potàssics i els fosfats aplicats simultàniament, afavoreixen la fructificació i milloren la qualitat d'aquesta. Una treballada al voltant de les soques dels arbres adobats, contribueix a exaltar les virtuts dels adobs. Aquesta treballada convé donar-la abans de l'abril.

Amb la pràctica dels procediments i remeis que acabem d'assenyalar, es rejuveneixen els arbres i s'aconseguirà que fructifiquin la majoria de les vega-des, evitant-se així, haver de substituir-los per altres, amb les consegüents pèrdues de temps i de collites.

L. LUIS DE RECASENS.

(D'Agricultura i Ramaderia)

D'ací i d'allà

Set ministres que saben el català

El nou Ministeri, és a dir, el primer govern Lerroux, i diem primer govern Lerroux perquè sembla que ni els seus mateixos partidaris estan contents de la seva composició, va nèixer amb un estigma anti-catalanista que feia rumiar quisab-lo a tots els catalans. Tothom es recorda dels discursos del «caudillo» sobres la qüestió catalana; i sobretot el to furiosament anti-catalanista d'alguns prohoms del seu partit.

Afortunadament les últimes manifestacions de l'«ex-emperador del Paral·lel» han tirat molta aigua al vi, i l'entrada d'un Ministre que és català forçosament ha de constituir una penyora de garantia.

I també volem confiar en el cas curiós de que hi hagués set ministres que saben el català; els senyors Botella, Santaló, Samper i Guerra del Río; el parlen. I els senyors Lerroux, Rocha i Barnés el saben i si volen el poden parlar.

Ara només faltaria que en les reunions del Consell de Ministres, usessin la llengua nostrada; que hi dirien els senyors Unamuno i Royo Vilanova!

SERVEI METEOROLÒGIC DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

OBSERVATORI DE PUIGCERDA

Temperatures de la setmana
Dies 19 al 30

Màxima	Mínima	Mitja
—	—	—
31	15	17
26	13	15
20	7	9
18	5	9
19	11	13
22	10	13
21	11	14
20	9	11
12	6	9
14	7	9
21	10	12

El delegat del Servei,

A. Esteva

NOTICIARI

ADVERTIMENT. — S'adverteix als que tinguin alguna factura a cobrar de les festes pro-beneficència que les presentin a la casa Vernis quant abans, doncs, si no ho feien, un cop tancats els comptes no serien ateses.

EL TEMPS. — Ara si que ens tornarem peixos. Aquesta darrera setmana i part de l'altra hem tingut pluja a dojo. Els primers dies de la que acabem les muntanyes aparegueren nevades, ço que provocà un fort descens de la temperatura.

Durant la nit del divendres al dissabte tinguérem tronada forta i pluja abundant havent augmentat considerablement el caudal de les riberes.

Ahir el dia començà completament ennuvolat aclarint-se entrant al matí i tornant-se ennuvolat a la tarda. Cap al tard feia vent, però la temperatura havia millorat.

DEFUNCIO. — El divendres passat morí a l'edat de 85 anys el veí d'aquesta vila Francesc Espanó Calvet, conegut per Margall.

L'acte de l'enterrament que tingué lloc l'endemà fou molt concorregut, palesant-se les simpaties amb que la família compta.

Rèbin els familiars del finat la sincera expressió del nostre condol.

RECADER directe de Puigcerdá i sa Comarca a BARCELONA

P. GABAÑACH

dies de sortida de PUIGCERDA: DIMARTS i DIVENDRES a la de la tarda
dies de sortida de BARCELONA: DIMEGRES i DISSABTES a les 6 de la tarda

ENCARRECS:

PUIGCERDA
LLIBERTAT, 8 — Teléfon 108, i a la
FUSTERIA DE ANTONIO BRUNET

BARCELONA
RECH, 73 — Teléfon 17041
PETXINA, 6—Teléfon 1622

SERVEI RÀPID - PREUS ECONÓMICS

CONFERENCIA. — Organitzada pel Grup d'aquesta Vila de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, tingué lloc el dissabte dia 23, a l'estatge del Grup, una interessant conferència a càrrec d'En Salvador Cassasses, sobre «Les organitzacions de Joventut».

El conferenciant estudià amplament i brillant les diverses organitzacions de les Joventuts d'Acció Catòlica a Europa explicant després la seva concreció a Catalunya, en detallar la gènesi, fins i actuació de la Federació de Joves cristians de Catalunya.

La nombrosa concurrència, que atentament seguí la dissertació, tributà, en acabar, una forta ovació al conferenciant.

COBERTA.—Aquesta setmana ha quedat cobert el magnífic xalet que el senyor Torà fa construir en la urbanització Deulofeu.

L'edifici, projectat per l'arquitecte senyor Tintorer, és d'aspecte elegant i confortable.

Es ven un hort

situat a la Vall d'En Lleres
RAÓ: en aquesta impremta

FUNCIO TEATRAL. - Aquesta nit tindrà lloc en el Teatre Ceretà una representació teatral a càrrec de la companyia valenciana dirigida per Enric Picker. Es posarà en escena la graciosa comèdia valenciana, representada més de cent vegades a València

i Catalunya, «Pare vosté la burra, amic!»

Segons se'ns informa aquesta companyia ha assolit sorollosos èxits per tot on ha actuat.

Provi el riquíssim postre

FLOR DE NEU

CAPSA, 2'50

Ametlla, Avellana, Xacolata elaborat en la Confiteria

ALBERT BONET

Venda exclusiva dels bombons

ESTEVE RIERA

Major, 36 - Tel. 47-R. - Puigcerdá

CINEMA.—Avui, com cada diumenge hi hauran les sessions de costum en els nostres cinemes, excepte la sessió de nit al Ceretà, on tindrà lloc la funció que anunciem més amunt.

DEFUNCIONS.—El dia 18 morí en aquesta vila, a l'edat de 67 anys En Jaume Maranges i Moliné.

—El dia 19 morí la nena Josepa Rosiqué i Aguilar de 7 mesos.

Rebin les respectives famílies l'expressió sincera del nostre condol.

FABRICA

DE

PASTES

per a **SOPA**

DE

Bertran i Artiso

Puigcerdá

Les matèries de primera qualitat emprades en la fabricació dels nostres productes són la garantia absoluta de la seva excel·lència

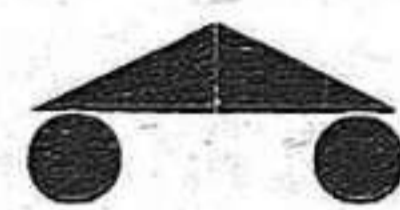
Tasteu les nostres pastes

Els Doctors

ANTONI PAL SOLÉ

i

FRANCESC PANIELLO GRAU

Ofereixen el seu consultori de malalties dels ulls amb llur cirurgia i graduació de la vista.

Visita el primer diumenge de cada mes a l'Hotel Tixaire de Puigcerdá

Automobilistes: La preparació d'una bateria nova requereix certs cuidados els quals solament pot oferir-vos la Delegació Oficial de **Auto-electricidad, S. A. Espanya, 42**

on es preparen amb procediments AUTOBAT les legítimes i insuperables **BATERIAS AUTOBAT** als preus de 95 i 140 pessetes les de 6 volts, 90 ampers

Adresseu-vos a J. REGUANT, electricista. - Espanya, 42 PUIGCERDA

"Agricultura i Ramaderia"

Aquesta notable publicació agrària catalana, en el quadern corresponent al present mes de Setembre, publica un nodrit i interessant sumari, d'actualitat i interès palpitant. L'il·lustren nombrosos gravats. Heus ací el seu contingut.

Les transaccions de vins mostos, C. Mestre i Artigas.—La goma dels fruiters.—El problema agrícola d'Anglaterra, Raül M. Mir.—Com es preparen els mostos no fermentats, anomenats «vins sense alcohol», Isidre Rogent.—La desfecció en sec dels grans per a sembrar.—El professor Vilar i Rosell i Vilar, és mort!, C. Ramón Danès i Casabosch.—Trenta anys de vida camperola, Rosa-Maria Agüesvives.—Arbres per a fusta, Emili Pascual d'Amigó.—Els adobs del blat de moro, Pere de la Tuiola.—La pàgesia mallorquina, Joan Roselló.—El que diu la premsa: El miracle de Sant Eloi, J. Elies i Viles.—En defensa de la producció d'olis fins, Ramón Fabregat.—El cavall belga, Ferran Zulueta.—Recerques pràctiques: El pa de blat. Sistema modern d'ensacar raïms de taula.

Manera senzilla d'impulsar el consum i elaboració de la sidra dolça no fermentada.—Nou sistema de conservació de la fruita mitjançant la torba.—Notes informatives: L'actual conflicte agrari de Catalunya.—L'embassament de Mas Cardenal a Salamó.—Concurs de selecció d'Esporgadors a la comarca del Baix Penedès.—El Canal de les Garrigues.—La crisi agrícola.—Els nostres vins a Puerto Rieo.—Calendari de sembrats.—El mercat.

S'envia un número de mostra gratuïtament, demanant-lo a l'administrador del periòdic, Trafalgar, 76. Barcelona.

Centre Tècnic Administratiu

baix la direcció de personal titular

Peritacions y plans de finques
Tramitació d'expedients, etc.

DIRECCIÓ:

F. DE LA HIJA

PUIGCERDA

Telèfon, 77

Subscribiu-vos a "CERETANIA"

COMARCALS

BOLVIR

Havent rebut els Sants Sagraments, el dia 14 morí, a l'edat de 46 anys, la senyora Josefa Compte Serret, persona que gaudia de general estimació. La nombrosa concurrència que hi hagué a l'enterrament i als funerals, fou una prova del sentiment que produí el seu traspàs (A. C. S.)

Al seu espòs Ramon i demés família adresem l'expressió del nostre més sentit condol.

—Des del primer del mes passat està vacant l'escola nacional d'aquesta població ignorant encara qui té de regir-la; i d'això se'n diu fomentar l'ensenyament!

El Corresponsal.

Es ven la casa n.º 40

del carrer d'Espanya d'aquesta Vila Completament nova, composada de sis pisos. Renta 6.000 pessetes al any

Raó: BANCO CERETANO

Preveniu-vos contra els primers freds utilitzant la CALEFACCIO ELECTRICA

Per un cost veritablement insignificant, tindreu sempre la casa calenta, sense cap mena de risc, ni pols, ni fum, ni mals olors

Demaneu, sense cap mena de compromís, una demostració a les oficines de

"Energia Elèctrica de Catalunya, S. A."

PUIGCERDA: Espanya, 7

VIC: Verdaguer, 14 i 15

Llibreria Cerdana

Corresponsal de les primeres Cases Editores Franceses

Envio de llibres per correu a qualsevol població

Adreceu-vos a

J. Cadefau

Dr. A. BAYÉS i VAYREDA

Ex-intern del sanatori Scheveizerhof de Davos-Platz.

Ex-metge agregat del Servei d'assistència Social dels Tuberculosos de Barcelona

MEDICINA INTERNA :: MALALTIES DEL PIT :: RAIGS X

Tractaments per la Sanocrisina, Tuberculina, Neumotorax artificial, etc., etc.

Plaga Catedral, 35 - Tel. 303 VIC (Consulta de 11 a 1 i hores convingudes)

URBANITZACIO DEULOFEU

Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndida situació, prop de l'Estany, sèquia i parc, amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf

Raó: ESTEVE ARRO (Cal Aldran)
PUIGCERDA

AVINGUDA SCHIERBECK

Venda de Xalets

Pagament a terminis i al comptat

Construccions a gust del comprador o ja edificades

Raó:

MIQUEL PONS Procurador
Puigcerdà

CARBOLUX

SUBSTITUT DE L'ANTRACITA
ense fum
ense suja
ense cendres } **EL MES NET**

Superioritat en calories sobre els altres combustibles

Infinítament superior a tots els millors aglomerats

De molta duració, poc pes i, per tant, d'economia insuperable

Adresseu comandes a:

Vídua de S. Arró - Telèfon 35 - Puigcerdà

Decorats i Treballs llisos de Guix

Encanyigats ordinaris
Encanyigats Metàl·lics SIMPLEX
els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

Per encàrrecs:

Marcel·li FUXET
BOURG-MADAME

Especialitat en Sarrells per a Vanoves

:: Sarrells - Cordons per a Barnussos, Batins i Paiames ::

Fàbrica de Passamaneria i Teixits de Punt Novetat

en seda artificial, cotó, llana i fil de metall or i plata

VENTURA I COT Ltda.

LINCOLN, 15 (S. G.)

TELÉFON 72233

BARCELONA

(Vendes exclusivament a l'engrós)

:: Galons - Cintes - Borles - Cordons - Trenes - Agremants - Faixes ::

Malles per a Cortinatges i Transparents

CASA CONSTRUCTORA

J. VIÑAMATA

CONSTRUCCIONES DE HORMIGON, LADRILLO Y REPARACIONES EN GENERAL

PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

Fontanella, 14-1.º, 2.ª
BARCELONA

Encargos: Pza. de los Héroes, 8
PUIGCERDA

JOAN ANGLADA VILARDEBO

ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdà i Vic

Despatx a Vic: Riera, 31

Turistes: A l'estiu i a l'hivern, el **GRAN HOTEL**

TIXAIRE

us ofereix el màxim confort dintre d'un ambient luxós i ensems discret

Magatzem de Materials
de Construcció

calc hidràulica
ciments
guix
rajoles, & &

Francesc BARNOLA

Rambla de Josep M.ª Martí
PUIGCERDA

Rajoleria i Teuleria
RICARD TUSET

GRAN ASSORTIT
DE RAJOLS
DE TOTES MENES
Fabricació acurada
Preus mòdics

Font d'En Lleres
PUIGCERDA

Feu fer els vostres impresos en català :: Encarregueu-los en aquesta Impremta

Anónima Alsina-Graells de Auto Transports

Societat General de Serveis Postals i Interurbans

A BARCELONA: Direcció i Oficines, Passeig de Gracia, núm. 18

Despatx de Bitllets, equipatges i encarrecs: Ronda Universitat, 4 - Telèfon 21163

Horari que regeix des del 1.er de Juliol, en les següents línies:

Seu d'Urgell - Calaf - Barcelona

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	12·15	4·00	Sortida Barcelona	14·45	
» Organyà	12·45	4·30	» Calaf	16·45	12·15
» Oliana	13·30	5·15	» Torà	17·05	12·40
» Pons	14·15	6·00	» Pons	17·45	13·45
» Torà	14·50	7·00	» Oliana	18·15	14·30
» Calaf	15·15	7·15	» Organyà	19·00	15·15
Arribada Barcelona	17·45	10·30 f. c.	Arribada Seu d'Urgell	19·30	16·00

Barcelona - Puigcerda - Seu d'Urgell

RETORN

Sortida Barcelona		6·15 f.c.	8·15 f.c.	14·15 f.c.	Sortida Seu d'Urgell	5·45	10·45	14·15	16·30
» Puigcerdà	7·—	10·—	13·—	17·45	» Martinet	6·30	11·30	15·—	17·15
» Martinet	7·45	10·45	13·45	18·30	» Puigcerdà	7·15	12·15	15·45	18·00
Arribada Seu Urgell	8·30	11·30	14·30	19·15	Arribada Barcelona	11·30 f.c.		21·00 f.c.	22·20 f.c.

Seu d'Urgell - Andorra - Encamp

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	5·30	9·00	15·00	19·30	Sortida d'Encamp	6·15	9·00	12·45	
» Andorra Escaldes	6·45	9·45	15·45	20·16	» Escaldes-Andorra	6·30	9·15	13·00	17·00
Arribada Seu Urgell		10·00	16·00		Arribada Seu Urgell	7·30	10·15	14·00	18·00